

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Maria Espinàs a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-maria-espinas> >

Josep Maria Espinàs

N'han dit...

Josep M. Espinàs és autor d'una extensa obra narrativa en la qual ha dominat l'element realista i testimonial. Ja els anys cinquanta fou un dels primers a incorporar les formes

literàries neorealistes, combinant models de la literatura espanyola (Delibes, Camilo J. Cela) i pagant homenatge al cinema italià, que s'imposava com a opció de crítica de la realitat de postguerra.

Espinàs guanyà el premi Joanot Martorell 1953 amb la novel·la *Com ganivets o flames* i es convertí en un dels capdavanters de la pràctica de la narrativa realista. Amb novel·les com *El gandul* (1955) i *Tots som iguals* accentuà l'atenció vers una narrativa de caràcter marcadament social. En aquesta última destaquen els contrastos aguts entre la situació econòmica, d'habitatge, entre els personatges de classes socials diferents. A *Combat de nit* (1959) presenta un grup de treballadors des d'una perspectiva que voreja l'èpica: un grup de camioners en lluita amb la mecànica. Els personatges són despersonalitzats, no en dóna el nom sinó referències físiques, i hi ha una visió objectivada de la realitat del viatge i dels espais que visiten a partir dels monòlegs interiors i les descripcions. Espinàs també publicà llibres de contes: *Varietés* (1959), premi Víctor Català 1958, i *Els joves i els altres* (1960). El realisme d'Espinàs parteix d'una visió escèptica de la societat. Es fixa en la tragicomèdia humana, en les vides anònimes que configuren l'univers urbà d'una societat sense esperances. La condició de periodista es tradueix en uns dots extraordinaris d'observador i crític social, i l'adopció d'una perspectiva desencisada tenyida per un humorisme de gran densitat. Escèptic i individualista, els plantejaments dels anys seixanta no casaven gaire amb una proposta revolucionària. D'ençà de la fundació del diari *Avui* (i fins al gener de 1999) n'ha estat columnista fidel, amb una de les seccions més populars del diari. Ha pogut ampliar la dedicació que ja havia fet abans en espanyol al *Noticiero Universal*, *Destino* i *El Correo Catalán*. Espinàs ha combinat sempre el periodisme i la literatura. El millor fruit d'aquesta vocació han estat les sèries d'entrevistes a la televisió recollides en volum; i els llibres de viatges per Catalunya, des del mític *Viatge al Pirineu de Lleida* (1957) que féu amb Camilo José Cela, fins als més recents, de visita a comarques allunyades del centralisme barceloní, cridant sempre l'atenció envers grups socials i problemes allunyats dels centres d'interès. Els últims anys ha tornat a escriure ficció: la novel·la *Vermell i passa* (1992) i el magnífic recull de contes *Un racó de paraigua* (1997).

Enric Bou, «El context cultural a partir del 1959», *Literatura catalana contemporània*, (Barcelona, UOC-Proa, 1999).

Llegir regularment l'article diari d'un columnista ensenya no sols les opinions que l'articulista té sobre el món sinó la trama interna que la basteix: de què parla, quan en parla, com alterna els focus d'interès... I aleshores pot passar que, de ser-ne tan fidel seguidor, si hi ha trampa, la descobreixis i te'n decebis, i si no n'hi ha, en quedis fascinat i, de passada, aprenguis bastant sobre aquest ofici que se'n diu columnisme. Des del Joan de Sagarra que publicava a *Tele/eXprés* jo no havia llegit amb fidelitat cap columnista diari fins que el 1976 Josep Maria Espinàs va començar a fer cada dia un article, durant més de vint anys a l'*Avui* i últimament a *El Periódico*.

Tinc clar que gràcies a l'Espinàs he entès que no hi ha notícies petites i grosses; tot depèn de l'ús i

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Maria Espinàs a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-maria-espinas> >

del comentari que se'n faci. Que, si d'això que se'n diu «un tema d'actualitat» n'ha parlat tothom, potser val més no dir-ne res si tot el que en diries ja ho ha dit un altre, abans. En canvi, si s'hi aporta un punt de vista diferent, per petit que pugui semblar, val la pena parlar-ne, encara que d'aquest «tema d'actualitat» tothom n'hagi dit abans la seva. També he entès que es pot ser dur i educat, assenyat i irreverent, i que és més efectiva una opinió dita amb coherència i un somriure que no pas amb impropis suposadament provocadors. I que, tot plegat, l'important és ser un mateix, independentment que el que pensis coincideixi o no amb l'opinió majoritària o convencionalment correcta.

Quim Monzó, «25 anys d'article diari de Josep Maria Espinàs», Homenatge a J. M. Espinàs (23/04/06).

L'autor n'ha dit...Els escriptors ens equivoquem bastant sobre nosaltres mateixos. Jo vaig escriure novel·les i, ara que semblen poques, llavors eren el cent per cent de la meva producció. Vaig estar durant cinc anys fent dues novel·les cada sis mesos. Exercia de novel·lista total i, a més, amb la sort de vendre. Vaig deixar-ho, no perquè em sentís frustrat, o fracassés o no vengués...Potser va influir el meu temperament per al canvi i el fet d'endegar el moviment de la Nova Cançó per a mi incompatible amb el fet de tenir la serenitat mental necessària per escriure novel·les...També vaig pensar que havia d'arribar una nova generació que havia de fer una novel·la diferent de com la fèiem nosaltres. Vaig començar a publicar amb vint-i-sis anys. No tenia la vocació de novel·lista per pensar que ho seria tota la vida. Això no ho he pensat mai ni per ser novel·lista, advocat o cantant...No ho sé, perquè vaig deixar de fer novel·la. Tampoc m'interessava gaire el *Nouveau Roman*, ni l'experimentalisme, ni les noves tècniques que aleshores es portaven...

Tot escriptor es fa una clientela. Però la meva on és: ¿en els llibres de viatges, en les novel·les, en la cançó? Sembla que sigui fàcil, però també té un punt de risc. La veritat és que és un fet, aquesta comunió amb el públic. Des que tinc vint-i-set anys m'ha passat. Mai he tingut un llibre al calaix per publicar. Jo tinc determinades aptituds, condicions que fan comunicable allò que faci. No perquè m'ho hagi plantejat. Sempre he fet el que he tingut necessitat de fer. Sempre he escrit sense esquemes previs, sense capítols ni res. La meva obra és com aquelles figures de números i punts que, en ajuntar-los, surt una figura. Hi ha d'altra gent que ja dibuixava sabent on volia anar.

«Entrevista de Carles Geli a Josep M. Espinàs», *Cultura Barcelona*, núm. 18 (Barcelona, 1990).

Tast de textos

Text

WEB: 85 anys, 85 frases

Un recull de frases de l'autor amb motiu del seu 85è aniversari. A l'*Ara* (07/03/2012).
http://www.ara.cat/llegim/Josep-Maria-Espinass-anys-frases_0_658734307.html

PDF: L'ofici d'escriptor

Josep Maria Espinàs parla de la seva experiència com a escriptor, i aborda temes diversos relacionats amb la seva manera de concebre la literatura. A l'*Avui* (04/10/2007).

<http://lletra.uoc.edu> <http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av07449.pdf>

WEB: Cançons

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Maria Espinàs a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-maria-espinas> >

Recull de cançons amb lletra de Josep M. Espinàs.

<http://www.cancioneros.com/aa.php?NM=338>

WEB: Espinàs i el Bages

Alguns articles de l'autor sobre aquesta comarca i la ciutat de Manresa. Inclou també una breu nota biogràfica i una selecció d'enllaços. A Memòria.cat.

<http://www.memoria.cat/espinas/content/portada>

PDF: L'ofici d'escriure

Dos capítols d'*El meu ofici* en què l'autor evoca el seu parer sobre el paper de l'escriptor en la societat actual. A l'Avui (28/02/2008).

http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av080228_06.pdf

WEB: Espinàs a EPdLP

Nota biogràfica i un fragment de la seva obra a El Poder de la Palabra.

<http://www.epdip.com/escritor.php?id=1688>

WEB: Espinàs a Google Books

<http://lletra.uoc.eduhttps://www.google.es/search?q=inauthor%3A%22josep+m.+espin%C3%A0s%22&btnG=Cerca+lLibres&tbm=bks&tbo=1&hl=ca>

WEB: Espinàs a WorldCat

http://www.worldcat.org/search?q=au%3Aespina%CC%80s&dblist=638&fq=ap%3A%22espina%CC%80s%2C+josep+maria%22&qt=facet_ap%3A

Biobibliografia

Biografia

WEB: A la Hiperenciclopèdia

http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0024951

WEB: Fitxa al "Qui és qui a les lletres catalanes"

<http://cultura.gencat.net/ilc/qqq/FitxaAutors.asp?nom1=esp&nom2=&cerca=Cerca&quiform=form1&NRegistre=6&idregistre=1188>

WEB: A la Viquipèdia

Biografia i obra de l'autor al web de l'enciclopèdia lliure.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Josep_Maria_Espinàs_i_Massip

Bibliografia

WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Maria Espinàs a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-maria-espinas> >

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Espin%C3%A0s+Josep+M.+1927&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

<http://cbueg-mt.iii.com/iii/encore/search/C|Sjosep+m.+espin%C3%A0s|F%3Afacetfields%3Aauthor%3Aauthor%3AAutor%3A%3A|Orightresult?lang=cat&suite=def>

WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SEspin%C3%A0s+Josep+M.|Orightresult|U1?lang=cat&suite=pearl>

WEB: Per comprar-ne llibres

<http://www.llibres.cat/Catalogo/Autor/espinas-josep-m>

WEB: Articles de l'autor (Traces)

<http://traces.uab.cat/search?f=author&p=Espin%C3%A0s%20Josep%20M%20&sc=1&ln=ca>

WEB: Articles sobre l'autor (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Espin%C3%A0s%2C+Josep+M.&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

---

Comentaris sobre l'autor

Crítica

WEB: Pàgina de l'AELC

Biografia, informacions, publicacions.

<http://www.escriptors.cat/autors/espinasjm/>

WEB: L'autor al Corpus Literari Ciutat de Barcelona

Biografia, enllaços i transcripció d'articles sobre Espinàs.

http://www.ducros.biz/corpus/index.php?command=show_news&news_id=861

PDF: La literatura coma a antídoto

Ressenya de Xavier Pla sobre *El meu ofici*. A *l'Avui* (28/02/2008).

http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av080228_07.pdf

PDF: Josep Maria Espinàs i Camilo José Cela. Des d'un viatge a peu pel Pirineu (1956) fins a dues opcions literàries interdependents

Estudi de Núria Garcia, a UOCtreballs.

<http://lletra.uoc.edu/offlletra/files/4e8c47f0-7b94-46e9-a885-31312ea5c0a4.pdf>

---

diversos

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Maria Espinàs a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-maria-espinas> >

PDF: "Escriure e?s un ofici. E?s la manipulacio? d'un material per obtenir un resultat determinat"

Entrevista de Josep M. Muñoz a Espinàs. A l'*Avenç*, 340 (novembre 2008).

<http://www.lavenc.com/index.php/cat/content/download/43845/700495/file/entrevistaespinas.pdf>

PDF: Jordi Llavina entrevista Josep M. Espinàs

L'autor parla de la seva etapa com a novel·lista i de l'abandó de la novel·la a favor dels llibres de viatges, de la "sobrevaloració" de la ficció com a gènere literari i de les autodefinicions de "poeta", "novel·lista", etc. A *Caràcters* (juliol 2007).

<http://lletra.uoc.edu> http://www.traces.uab.es/tracesbd/caracters/2007/caracters_a2007m7n40p3.pdf

WEB: Anna Carreras conversa amb Josep M. Espinàs

Conversa entre la traductora i l'escriptor, a *Quaderns Divulgatius*, 39. XVII Seminari sobre la Traducció a Catalunya (2009).

http://www.escriptors.cat/?q=publicacions_quadernsdivulgatius39_conversa

WEB: "L'important no és què dius, sinó com ho dius"

Entrevista a l'autor a 356d365e (febrer 2011).

<http://www.365d365e.com/entrevistes/?p=807>

WEB: Personal i intransferible (TVC)

Programa d'entrevistes dirigit i presentat per Josep M. Espinàs als anys 90.

http://www.tv3.cat/searcher/tvc/searchingVideos.jsp?acat=BB_PERSONAL&catname=Personal-i-intransferible

WEB: Identitats (TVC)

Espinàs entrevistà en aquest programa diversos personatges del món de la cultura.

http://www.tv3.cat/searcher/tvc/searchingVideos.jsp?acat=BB_IDENTIT&catname=Identitats